

REGISTRUM BONORUM SACELLANIAE

ALTARIS St. LAURENTII

in Parochia de VELTHEM.

± 1550.

1. Inden eersten heet den autae van S. Laureys drij vierendeelen landts gheleghen opt velt gheheeten het WIJROT, Mevrouw van CELLE nu haer erffgenaemen ter 1, Mr. Willem WACHELGHEM ter 2, Jan de WITTE ter 3 zijde.
2. Item noch een dachwant opt selve velt bij de goeden van Willem ter MUNCKT ter 1, Mevrouw van CELLE ter 2, de kercke van VELTHEM ten 3 zijde. 10½ mol.
3. Item noch drij vierendeelen landts onder WINXEL aende QUADE WIJNGAERT, Ambrosius van DUFFEL ter 1 beneden en boven, die GROEN BRAUWE naer BERCHEM weert ten 2 ende dit en is noch niet oprecht gevonden ----- nihil inde receptit possenor capellaniae (daaruit heeft de bezitter van de kapellanie niets ontvangen)
4. Item een halff dachwant opt HOOVELT, Jan VERBANCK ter 1, Jan de WIT ter 2, Jaspaer NOBELS oft zijn erffgenaemen ten 3 zijde.
5. Item noch drij vierendeelen opt selve velt. Jan VERBANCK ter 1, ODDAERT oft die HALFFSTRAETE tot LOVEN ten 2, den HERENWECH van BERCHEM naer LOVEN ten 3 zijde. valent simul VII½ mol. rogs.
6. Item opt selve drij vierendeelen opt selve velt, Barbel LEYS oft haer erffgenaemen ter 1, Me vrouwe van CELLE nu haer erffgenaemen ten 2, ODDAERT oft die HALFFSTRAETE ten 3. III½ mol. rogs.
7. Item opt selve drij dachmael oft drij vierendeelen gheleghen bij PELSMaker BOSSCHE ter 1, RAVESCHOT ten 2, Heer TIJCK ? ten 3, die HALFFSTRAETE ten 3 zijde. III mol rogs
8. Noch een halff dachmael liggende opt WIJTOT. Regenoten Bernard BACKERS welcke is wers geweest in CUELEN ter 1, Carel TIJSSENACK nu Me Vrouwe van CELLE nu haer erffgenaemen ten 2, WACHELGHEM nu RAVESCHOT ten 3 ende die en is noch oprecht niet vonden.
9. Item heet die kappelan van St. LAUREYS noch vijff vierendeelen bempts, Niclaes ODDAERTS nu die HALFFSTRAETE ten 1, WACHELGHEM ten 2, Me Vrouwe van CELLE ten 3. XV St.
10. Item heet St. LAUREYS autae een halff dachwant eerssels inde CLEYN SPECKSTRAETE Willem ter MUNCKT ten 1, die straete ten 2, BOSCHHORINCK ter 3 zijde, Ut dese gront moet betaelt worden II molenvaten haver aenden Rentmeester van den Herthog van BRABANT.

11. Item ontfanckt jaerlix die cappelanij van St.LAUREYS ut een huys ende hoff toebehorende Willem SPECKAERTS erffgenaemen nu Gielis THUYVERS ? met Josijnken sijnde huysvrouwe aen het straetken gheheten de WILDEMAN ter 1, DOVERSTRAETE ten 2, Jan WILLEMS melaatse ten 3. XXX st.

12. Item heet St.LAUREYS autae een stuxken landts groot een vierendeel gheleghen opt WIJROT den wech daer men van WINXSEL naer BERCHEM gaet daer over gaende ten 1, Joffvrouwe BOSCHORINCK ende die andere regenoten en weet ick noch niet wel. inverim non est difficultas quia est clocatum et bene soluvionis. (*Intussen is er geen moeilijkheid omdat het verhuurd is, en van goede betaling*) 1 mol. rogs.

Item Heer Henrick HAZAERTS van NEDERHOCKERSEEL betaelt jaerlijcx IX mol. rogs. van een dachmael landts op het velt genoempt den BOOMGAERT ende leet onder ERPS, enden Dom. Petrus BRITSELIS aliquando pastor in VELTEM meynt dat die regenooten sijn Guilliam de PAUW aen 2 zijden et scripti in registro quod accepi ab ipso quod putet huic Henricum HAZAERTS feusse possessorem circa annum 50 huius cappellaniae ut invenit in quadam charta et se dubitare an fuerit pastor in HAECHE prionde inquirendum esse possessori poit hunc fundum invenire et dicit se putare illa IX vel alia molenva sia siliginis esse dequitata ab Henrico HAZAERTS ipo ptante ? a Dno BOSCHORINCK consiliario ex.

Dom. Petrus BRITSELIS die destijds pastoor was in Velthem meynt dat die regenoot en sijn Guilliam de PAUW aen 2 zijden en ik heb in het register geschreven dat ik van hem vernomen heb, dat hij meent dat dese Henri HAZAERTS bezitter van de capellanie was rond het jaar 50 zoals hij gevonden heeft in een zeker papier. Ook dat hij zich afvraagd of die pastoor was in HAECHE.

Bijgevolg moet de bezitter van dat capittel opzoeken of hij dat stuk kan vinden.

BRITSELIS zegd ook dat hij denkt dat die IX of andere molenvaten afgekocht zijn van Henri HAZAERTS in zijn tijd door Heer BOSCHORINCK ,raadsheer ter ontlasting van zijn hoeve, en dat D^{ns} Gregorius EYEN de gelden heeft gekregen van Henric HAZAERTS 33 florijnen 15 stuivers zoals staat in een zeker papier. Dit zolang er geen beter aanduidingen zijn. Tenzij er destijds nog IX andere molenvaten zijn geweest die Hr.Henric HAZAERTS placht te krijgen uit de hoeve BOXHORINCX te VELTHEM.

Intussen zegt hij dat ze het papier moeten brengen bij de pastoor van VELTEM, alvast omwille van nog eens IX molenvaten die afgekocht zijn en die gehypothe keert waren door Heer Henric EYEN op twee panden, een daarvan is gelegen in WINKSEL. Het meet 5 dagwant en wordt bewerkt door Dionisius BOOGAERS naast de VLOED GRACHT St.Job te WINKSELE. Aangaande de kinderen van EYEN, het andere is een stuk van 5 vierendelen in de DRIESSCHE BEMPDE (zoals staat in het erkeningsdocument) het is van 2 florijnen. Voor deze of voor andere IX molenvaten rogs krijgt de bezitter van de kapellanie van St.Lau rentius II florijnen jaarlijks en die twee florijnen worden betaald door Dionisius BOOGAERS in VELTHEM omdat dit land van 5 vierendelen bewerkt wordt door

Dionisius BOOGAERS zoals bepaald in de overeenkomst met het kapittel van St. Pieter te Leuven. of althans in het contract gesloten met de ontvanger van het kapittel van St. Pieters.

In een oud boek ten jare 1379 staat geschreven: D^{ns} Mattheus destijds pastoor in BERCHEM (BEISEM) legateerde en schonk ten eeuwigen dage op een huis en hof in NEDERBERCHEM: een mud rogge aan de tafel van de H. Geest, een halster rogge ook aan de zielemisse aldaar, een molenvat en een halster aan het altaar van St. Laurentius te VELTHEM.

Bidt voor hem.

Maar sinds 11 jaar werd er in VELTHEM niets ontvangen.

Tekst van Mattheus SEPLIUS pastoor in VELTHEM

Goederen van de Kapellanie van het St. Laurentius Altaar in de kerk van VELHEM.

Daar ligt de cast op van een mis iedere weekdag op maandag.

Daar is TOUSANUS rector van en de taak wordt uitgevoerd door Jan BAGINIER pastoor van de genoemde plaats.

1. Eerst al 3 vierendelen (1 vierendeel is 25 roeden) land onder VELTHEM op het WIJROT bij WOLFFS Notelaer; 1 Heer BLITTERWIJCK nu de Augustijnen te Leuven; 2 de kerk van VELTHEM aan de west kant; 3 Jan DE WITT; 4 de erfgenamen Laurentius VERHULST aan de noordkant.
2. Ook nog een half dagwant op't zelfde veld nabij het WOLFFS NOTELAER; 1 Heer van ROUGIER aan de noordkant; 2 Augustins DE RIJCKE, nu Vrouwe VAN GRIEKE oostkant; 3 Henric BOOSSVERCKEN west maar thans de kerk van VELTEM die jaarlijks de inkomsten op die hypotheek int.
3. Ook een half dagwant land opt HOOCHVELT; 1 en 2 de erfgenamen VERHULST; 3 Jan DE WITT nu de erfgenamen Henric BOOGAERS; 4 Jaspar NOBELS of zijn erfgenamen maar thans Henric BOOSMANS.
4. Nog 3 vierendelen land op't zelfde HOOCHVELT 1 ODDAERT, nu het klooster van St. Ursula te Leuven; 2 den HERENWECH komende van BAYSEM naar LEUVEN; 3 Henric VERHULST; 4 Vrouwe BOXHORINCX.
5. Ook nog 3 vierendelen op't zelfde veld 1 nabij PELSMAECKERS BOOSSCH 2 WACHELGHEM nu Heer RAVESCHOT; 3 Heer Gregorius YEN, nu Matthias LEYES; 4 den HEREWECH van BAYSEM.

6. Nog een half dagwant land opt WIJROT 1 Carel TIJSENAECK, nu Heer ROUGIER; 2 RAVENSCHOT, 3 Guilelmus DE WITTE, 4 Bernardus COPS
Maar het zit nog niet in wezen.
7. Nog 5 vierendelen weide onder VELTHEM in de weide de BIESCHE BEMPDEN genoemd, 1 Nicolaus ODDAERT, nu het klooster van St. Ursula te Leuven; 2 WACHELGHEM, nu RAVESCHOT; 3 heer ROUGIER; 4 Margareta GELDERS.
8. Nog een half dagwant weide onder VELTHEM in de CLEYN SPECKSTRAETE; 1 PITTEKENS BLOCK, 2 STEVENSSTRAETE, 3 straat die loopt naar de GROTE SPECKSTRAETE. Door deze weide loopt een voetweg langs waar men naar de wijk de HEL ONDER WINKSEL gaat.
Dit deel is belast met 1 halster evene en een plecke aan de hertog van Brabant of aan de koning, en aan de kerk van VELTEM 2½ stuivers.
9. Nog 3 vierendelen land onder VELTEM op't HOOCHVELT, 1 heer ROUGIER, 2 Henric VAN DOOREN, 3 en 4 Henric BOOSMANS.
10. Jaarlijks heeft het Altaar van St. Laurentius een inkomen op een huis en hof met afhankelijkheden onder VELTHEM; 1 DOVERSTRAETE, 2 Jan WILLEMS melaatse, nu Egidius STUYVERS; 3 Vrouwe BOXHORINCX; 4 het kleine straatje genoemd het WILLEMAN STRAETKEN.
Dit eigendom is gelegen nabij Egidius STUYVERS en Judoca VERLINT en zij betalen jaarlijks 30 styvers.
Het staat vermeld op het stadhuis van LEUVEN in de voorste plaats 20 december 1574.
11. Ook bezit het Laurentius Altaar een vierendeel land gelegen op't WIJROT; 1 de weg van WINKSEL naar BAYSEM en die loopt over dit stukje land; 2 Vrouwe BOXHORINCX; 3 Lambert OOST; 4 Henric VERHULST.

De vermelde landerijen zijn gehuurd door Arnold VAN DE POEL voor een termijn van 6 jaar tegen 14 florijnen per jaar; Het eerste jaar van betalinge is gevallen op St. Andries (= 30 november) 1623.

Ook komt aan het St. Laurentius Altaar een cijns toe van 9 styvers op een weide van 1 dagwant onder BAYSEM; 1 de CLEYN RIJSSTRAETE; 2 nog eens die straat; 3 de ABDIJ van KORTENBERG.

Destijds betaalde Simon ILCAERTS nu zijn erfgenamen nl. Catharina LEYES en de weduwe van Matthias LEYES. 9 styvers.

Deze cijns wordt erkend in het register van VELTHEM 21 februari 1563 blz. 57.

E.H. Henric HAZAERTS was kapellaan van het St. Laurentius Altaar in 1550. Hij aanvaarde het afkopen van een inkomen van 9 molenvaten rogge. Die was meester Wilhelmus BOXHORINCX jaarlijks verplicht aan deze kapellanie. De koopsom was 33 florijnen en 10 stuivers. Dat blijkt uit het register van VELTHEM 23 september 1573 blz. 124. Deze 33 florijnen heeft E.H. Gregorius EYEN pastoor van VELTHEM ontvangen van de heer Henric HAZAERTS hoger vermeld, met een last van een inkomen van 2 florijnen gehypothekeerd op 10 vierendelen land onder WINKSEL op de NEDERIJSPUT, 1 de ABDIJ van TERBANK, 2 de St. JOBSBEEK, 3 Ambroos VAN DUFFEL.

Eveneens op 5 vierendelen weide onder VELTHEM inde BIESCHE BEMDEN; 1 het goed van Nicolaus ODDAERTS nu het klooster van St.URSULA te LEUVEN, 2 meester Wilhelmus BOXHORINCX, 3 Henric BOSCHVERCKEN. Dat blijkt te Leuven op't stadhuis in een boek in de middelste plaats 15 februari 1574. Noteer dat dit land nu de groote heeft van 5 dagwant en in bezit is van Nicolaus VERHULST die erfgenaam is en in BAYSEM woont.

Na al het voorgaande zorgvuldig te hebben onderzocht getuig ik

JAN BAGINIER PASTOOR IN VELTHEM.

Er is nog een LAURENTIUS ALTAAR III maar het is letterlijk hetzelfde als II maar onderschreven als volgd: Ik Antoon LAUREYS uit LIJROP getuig met de trouw van een goed priester dat ik na zorgvuldig opzoeken geen andere dan de hier vermelde goederen van de kapellanie heb kunnen vinden.

Al deze bijna onleesbare teksten zijn uit het latijn vertaalt door Prof. A.DE WACHTER, waarvoor onzen bijzondere dank.

REGISTER van de GOEDERE
der ZIELEMISSEN te VELTEM.

Nota: Van deze tekst bestaan er twee versies: een oudere uit de 16^e eeuw en een recentere van vóór 1606. In die laatste staan enkele toevoegingen die hier in cursief zijn ingelast.

1. Inden eersten heet die sielmisse van VELTHEM eem boender bempts gheheten het EVERSCHAT. Regenoten: het straetken van het EVERSCHOT ter 1, Hieronimus WELLENS in 2 en 3 zijden het CLEYN BEGIJNHOFF tot Loven ten 4 zijden.
2. Item in het selve broeck heet die Sielmisse noch twee perceelen gheheten de HUFTEN onbegrepen de maete, *ontrent onderhalff dachmaal* Regenoten: *Claes VER BANCK ter eender sijde, ende Mijn Heer CHRISP----- van Mechelen van dander sijde* (In de marge) Deze twee perceelen sijn veruert XV gul.
3. Item heet die sielmisse 2 vierendelen bempts geleghen in den PADDEPOEL regeno ten Dionisius BOOGAERTS ter 1, BOXHORINCK ter 2 Henrick BOGAERTS nu sijn erffgenaemen ter 3 zijden. valet XXXII st.
4. Item noch een halff dachmael ghelegghen inde BORREBEMDE regenot. Mattheys VANDE PUTTE ter 1, Adriaen TIMMERMANS overende ter 2, Me VRAUWE van CELLE nu haer erffgenaemen ter 3. *Dit perceelken en is niet verhuert om dat den pensionaris van Mechelen hem dat niet aendraecht ende dat door het seggen van eenen man, ende die sielemisse is in possessie gheweest 8 oft 9 iaeren.*
5. Item heet die Sielemisse een halff boender bempts de HOFFSTRAETE ter 1, De DUYVESTRAETE ter 2 het CLEYN BEGIJNHOFF tot Loven ter 3 .
Hierop gaen vuyt 4 halsters haver voor den Rentmeester van den Hertogh van Brabant ende 1 plecke. valet VI fl. X st.
6. Item heet die Sielemisse van VELTHEM een stuxken bempts groot een halff dach mael gelegghen inde PEETER BORRE, regen: het Cloister van AFFLIGHEM ter ende daer over hancht oft plege te hanghen eem cromme willighen boom die seergroot is oft waer over die selve bempt.
Aengaende die Sielemisse dit perceel en is noch niet vonden maer een man genoempt Paschier GELDERS officier van Velthem schint daeraff te weten.
7. Item heet die Sielemisse noch 3 vierendelen landts opt HEESTER VELT, Hieroni mus WELLENS (WILLEMS) ter 1, Gielis VAN DEN PUTTE ten 2, Claes VERHULST ter 3 zijde.
8. Item noch een vierendele lants ghelegghen aen de TOOTMUTSE Carel TERSENACK, nu Me Vrouwe VAN CELLE nu haer erffgenaemen aen 2 sijden die straete met die vloetgrachte aen dander twee zijden valent simul VI molenvasia

9. Item heet die Sielemisse noch drij vierendelen landts geleghen op het KERCKHOFF
veldeken die HALFFSTRAETE in 2 sijden ende BOXHORINCK met dander 2 sijden.
III½ mol rogs.
10. Item heet die Sielmisse noch een dachmael landts ghelegghen opt BEIJSEM VELT de
kercke van BERCHEM met 2 sijden Willem VERHULST ter 3, ende BOXHORINCK
ter 4 sijden III halsteren.
11. Item heet die Sielemisse noch onderhalff dachmael landts ghelegghen opden VIER
SCHOOFF Regenooten: de kercke van VELTHEM ter 1 die Cuesterij van VELTHEM
ter 2 de herbaene van VELTEM ter 3 sijde.
12. Item heet die Sielmisse opt selve velt een halff dachmael die HALFFSTRAETE ter
1 Huybrecht LEYS nu sijn erffgenaemen ter 2 ende die straete naer Vilvoorde daer
door lopende ter 3 sijde. III halsteren.
13. Item heet die Sielemisse noch een boomgaerdeken waer placht op te staen een huys
wesende een halff dachmael onbegrepen maet.
Regenoten: Dionisius BOOGAERTS ter 1 Henrick BOOGAERTS nu Michiel
PAUWELS behoudt sone der voorschreven Henrick ter 2 die Overstraete ten 3 Me
Vrouwe VAN CELLE nu huer erffgenaemen, opt den voorsch. Driesch ten 4 sijde.
III florenes elocatur (verhuurd tegen 3 guldens)
*(Later bijgescheven) Dit boomgaerdeken is vercocht aen Machiel PAUWELS voor drij gulden
en een halff, te betaelen St. Andriesmisse (= 30 november)*
Hier vuyt moet betaelt worden aen den Rentmeester van den Hertog van Brabant
quartier tot Loven 1 molenvat evene oft haver. Item vuyt dit plexken treckt Me
Vrouwe van GRIECKE III capuynen Dat wordt betaald door BEEKCX.
*Item vuyt dit plexken treckt Me. Vrouwe VAN GRIECKEN III cappuynen elck op VII stuyvers
maecken XXI gl ende dese moet den huerden betalen aen den selve.*
14. Item heet die Sielmisse een vierendeel landt ghelegghen opt HOOVELT. Regenoten:
Me Vrouwe VAN CELLE nu haer erffgenaemen Joncker Everaert VAN WINGHE ten
2, Dionisius BOOGAERTS ter 3 sijde. 1½ mol. rogs.
15. Item heet die Sielmisse een stuxken landts onbegrepen maet opt WIJROT.
(Over dit stuk land weet ik niets)
16. Item heet die Sielmisse een dachmael landts opt WIJROT RAVERSCHOT ter 2
zijden, Huybrecht LEYS nu sijn erffgenaemen ter 3, de kercke van WINXEL ter 4
sijde. VI mol. rogs.
17. Item een vierendeel onbegrepen maet ghelegghen op NEDERIJSPUTTE. Regen: de
becke van St. JACOB lopende daer deur ter 1, die HOCHTSTRAETE ter 2,
BLITTERSWIJCK over ende ten 3. 1½ mol. rogs.
18. Item een stuxken landts groot een halff dachmael gelegghen opt NEDERIJSPUT
TE. Regenooten: die HEGGE ter 1, Henrick BOOGAERTS ter 2, BLITTERSWIJCK
ten 3, St. JACOBS becke ten 4 zijde. 1½.

19. Item heet die Sielemisse een stuxken landts groot wesende drij vierendelen gheleg
hen opt WIJROTT. Regen: die HOLSTRAETE BOSSCHE ter 1 overende BERTHEM
BOS ter 2, Me Vrouwe VAN CELLE nu haer erffgenaemen ter 3, Me Vrouwe VAN
TER BANCK ter 4 sijde.

20. Item heet die Sielemisse een stuxken landts oock groot wesende drij vierendelen
ghelegghen opt selve velt comende met een poinckt op die voorgenoemde drij vierende
len beneden aen malcanderen ter 1, Jockheer RAVERSCHOT ten 2, het clooster van
AFFLIGHEN ter 3. VIII mol. rogs.

21. Item heet die Sielemisse een stuxken landts groot een vieren deel ghelegghen teghen
die KERCKE HEYE ter 1, Henrick STROOBANTS ten 2, Me Vrouwe VAN CELLE
nu haer erffgenaemen ter 3. 1 mol.

22. Item een stuxken landts van een halff dachmael ongebrepen maete ghelegghen opt
WIJROT. Regenoten: den wech ter MAERENWERT gaende ter 1 BLITTERWIJCK ter
2, die VLOETGRACHTE coemende vanden BERTHEM BOSSCHE ter 3, Niclaes
VANDER VORST opt dander zijde vanden wech ter MEERENWEERT gaende. (*Maar
het is erg onzeker of dit land iets te maken heeft met de kapellanie*)

23. Item heet die Sielemisse noch een stuxken landts groot wesende drij vierendelen
ghelegghen int BEYSSEMVELT. Regenoten: Me Vrouwe VAN CELLE nu haer
erffgenaemen ten 2 zijden, die HALFFSTRAETE tot Loven ten 3, Joff.
BOXHORINCK oock in twee zijden. 1 halster.

Register van de cijnsen van de kapellanie van de H. Maria of van de Zielemis.

Item treckt die Sielemisse opt Cloester van BETHLEEM III ½ st.

Item treckt die Sielemisse opt ROYCLOESTER een cappuyn VII st.

Item noch 2 cappuynen op een huys tot WINXEL (*ende soo mij dunckt is dat de grond
tegenover Lijsbeth QUINTENS huys tot Winxel*) die welcke betaelt die dochter van
Andries DE SMIT.

Item op een huys tot VELTHEM toebehorende Henrick SOETEMANS ghelegghen tot
VELTHEM. Regenoten: Henrick LEYS boomgaert nu zijn erffgenaemen (Huybrecht
LEYS) ter 1, die straete ter 2 gaende van BERCHSEM VELT ende die straete gaende
nae die BERCHEM MUELE aen het VALVECKE ter 3 jaerlijcks V stXVIII ternoyen.

(ander geschrift) Na zorgzaam onderzoek getuig ik, en met de betrouwbaarheid van een priester
bevestig ik de juistheid, als rector van de genoemde kapellanie.

Op den 22 september 1606

Martinus NOUWE.

*Al deze bijna onleesbare teksten zijn uit het latijn vertaalt door
Prof. A.DE WACHTER, waarvoor onzen bijzondere dank.*